

P. MÜLLER · LAJOS · S. J.
LEÁNYHÍVATÁSOK

MÜLLER LAJOS S. J.

CEÁNYHIVATÁSOK

— Korda R. T. kiadása. 1931. —
Budapest, VIII. Mikszáth Kálmán-tér 3.

102/1931.

Imprimi potest.

Budapestini, die 29. Apr.

Franciscus Biró S. J.
Praep. Prov. Hung.

Nihil obstat

Dr. Julius Czapik
censor dioecesanus.

Nr. 1345.

Strigonii, die 4. Maii 1931.

Dr. Julius Machovich
vic. gen.

A HIVATÁS CSILLAGA.

Költeményekben és népdalokban sokszor találkozunk azzal a gondolattal, hogy az ember sorsa meg van írva a csillagokban.

Kis szent Teréz is, kedves naivsággal, a saját nevét vélte kiolvasni a csillagokból . . . És talán mi is, csendes, derült őszi estéken, mikor oly barátságosan mosolyognak reánk a csillagok, merengve kutatjuk, hogy melyik a mi csillagunk.

Ez nem valami új ábránd. Már az őskeresztény korszakban akadt eretnokség, mely azt tanította — a többek közt, — hogy mikor ember születik a földön, egyben új csillag jelenik meg az égen, és ez a csillag az ember sorsával szorosan összefügg; ez a csillag az embernek a *fátuma*. És mindjárt bizonyítani is akarták ezt a tévelyt azzal, hogy lám! Jézus születésekor is csodás fényű, új csillag jelent meg az égen. De szelleme- sen rájuk cáfolt egyik Egyház- atya. „Nemde, — szólt — az a *csillag* jött Krisztushoz s nem Krisztus a csillaghoz.” Ez mutatja, hogy nem a csillag volt Krisztus fá-

tuma, hanem megfordítva. Krisztus a csillagoknak is ura. Igen, Krisztus támasztja a csillagokat, Krisztus kezében vannak a csillagok.

A HIVATÁS FONTOSSÁGA.

Nemcsak azok az *anyagi* csillagok léteznek, amelyek ott fenn ragyognak, hanem van *lelki* csillag is, amely éltünk hajnalán, mint vezércsillag tűnik fel és, amely ugyan nem kényszerít, de ajánlkozik, hogy minket Isten útjain elvezet az ideigvaló s örök boldogságba. Ez a csillag a *hívatus*.

Boldog az, aki, mint a három szent Király, felismeri s bátran követi csillagát.

De jaj annak, aki ezt a csillagot saját hanyagsága és nemtörődömsége folytán fel nem ismeri, vagy ha felismerte, — azt nem követi. A csillaga elhomályosúl, letűnik az égről, pedig „csillag nélkül oly sötét az éjszaka.“ Ilyenből lesz a céltalanul bolyongó ember, aki maga sem tudja, miért él, vagy későn veszi észre, hogy célt tévesztett s hiába élt. A linzi (Felső Ausztria) temetőben láttam nem egy síremléken ezt a megható képet: Szegényesen öltözött női alak indul meg a falu végről homályos téli este hótakart, zord vidéken uttalan utakra. Otthona már nincs, reménye nincs, mindent elvesztett, teljesen árva lett. Ilyen a pályatévesztett lélek is. Visszafordulnia már nem lehet!

Imádkozzunk tehát ezért sokat fiatal korunkban, s **kutassunk**, ahogy a három király tette, s ha megismertük hivatásunk csillagát, ne tétovázzunk! Bátran induljunk utána. *Mondjuk* ki a határozott *igen*-t! „Mert néhány *igen*-en s néhány *nem*-en fordul meg az egész élet.“

E nagy és fontos kérdés megvilágosítására szántuk ezt a könyvecskét.

A NŐI HIVATÁSOK HAJDAN.

Hajdan, általában csak két női hivatást ismertek. A leány, ha tehette, férjhez ment, — vagy pedig zárdába vonult s ott Istennek szentelte életét. Igen kevés választott *önként* középutat. És ez is az *Isten szándéka!* A leány természet szerint, ha csak a magasabbra, tökéletesebbre ösztönzést nem érez, férjhez igyekszik menni, hogy a női hivatások egyik legmagasztosabbját: az *anyai hivatást* betöltse.

I.

AZ ANYAI HIVATÁS

Nagy és fenséges dologról van itt szó, amelyre csak tisztelettel s bizonyos szent félelemmel gondolhatunk. A teremtő Isten általában 20—25 évet adott a leánynak hogy munkatársának meghívja; 20—25 évet adott a készületre. Ez *elég*, de nem sok idő, hogy valaki ily magasztos feladatra elkészüljön: keresztény *anyává* legyen.

Mert:

MI A KERESZTÉNY ANYA ?

1. Szépen mondja Ketteler a nagynevű mainzi püspök egyik szentbeszédében:

„A legnagyobb adomány, amelyet Isten a természet rendjében embernek adhat, kétségkívül az igazi keresztény anya ajándék. Méretetlenül szerencsés az a gyermek, akinek igazi keresztény anyja van, még akkor is, ha rongyokban nő fel és rongyokban ván-szorog sírja felé.

Amily megmétélyező egy kereszténytelen

anya lehelete, még ha az a nő névszerint keresztény is, oly áldásthozó az a csíra, amelyet a keresztény anya gyermeke lelkében elültet.

Ha az anya már rég a sírban pihen, gyermekét pedig az élet viharai hányják ide s tova, talán már odáig is jutott, hogy hitet s erkölcsöt odadobva az örök veszedelembé rohan, az igazi jámbor, keresztény anya alakja biztosan meg fog neki jelenni és csodálatos hatalommal fogja őt a hit s erény útjára visszavezetni.

„Tudjátok-e anyák, — mondja Kolping, a katolikus legényegyletek halhatatlan alapítója — tudjátok-e anyák, mi mentett meg engem a világ romlottságának közepette? Volt szegény, de jó édes anyám. Olyan anyám, kitől sohasem láttam, sohasem hallottam olyat, amelyre kegyelet nélkül tudnék visszaemlékezni. És ha kísértések között voltam, mindig csak erre a jó édesanyámra gondoltam, mert tudtam, hogy az ő szelleme megment azokban a kísértésekben. Csak azóta tudom, mióta elvesztettem őt, hogy mindent, mindent neki köszönhetek Isten után.“

Emilio Castelar, spanyol istentagadó republikánus, beszédet tart a lelkiismereti szabadságról. Hirtelen megfogja lelkét valami. Gyermekkori emlékei merülnek fel lelki szemé előtt. És, mintha csak valami isteni erő

kényszerítené a nyilatkozatra, a következő igék törnek elő ajkáról: „Én ugyan nem tartozom azok közé, akik hisznek. De, ha mégis egyszer a hívők birodalmába, amelyet elhagytam, visszatérnék, bizonytal nem térnék a protestáns vallásra, amely hidegségével a lelket merevvé teszi s a szívet megfagyasztja. Akkor én már csak affelé a megszentelt oltár felé fordulnék, amely életem legboldogítóbb érzelmeit lehelte belém. Megint csak a legszentebb Szűz elé borulnék térdeimre, aki bájos mosolyával szívem első indulatait az ég felé irányítja . . .

És ha meghalnék, vigaszt csak az alatt a kereszt alatt keresnék, mely karjait kitarja ama hely fölé, amelyet én mindennél jobban tisztelek, mindennél, ami csak, a világon van, nagyobbra becsülök, ahol anyám sírja van, ahol anyám nyugszik . . . “

2. Nemes, főleg arisztokrata családok, büszkeséggel mutatják családfájukat. Hátha még a szülők sorozatában egy-egy *szentet* tudnak felmutatni, mint ahogy sok francia család dicsekszik azzal, hogy az ősanyák között egy *Chantal* *szent Franciska* is szerepel. Még jelenleg is élnek éppen hazánk földjén a Gusman család ivadékai, akik bizonytal büszkeséggel emlegetik, hogy az ő vérükből került ki a nagy *szent Domonkos* rendalapító. Ezek érzik, hogy mily dicsőséget és *lelki előnyt* jelent számukra

egy szenttől való leszármazás vagy a szentekkel való rokonság. A szenteknek többnyire *szentéletű anyjuk* volt. Mit nem adnánk mi is azért, ha anyánk vagy nagyanyánk valószínűsége volna. Mert nemcsak a művészi hajlamokat, hanem a szentségre való hajlamokat is lehet örökölni, épúgy, mint az erkölcsi terheltséget.

Mily dicső és fenséges dolog tehát szent anyának lenni!

3. Mily *boldogító* tudat az, mikor a természetes anyai szeretet, amely oly hatalmas, a természetfeletttel vegyül. Ez a kedves, aranyos teremtés nemcsak test a testemből, vér a véremből, hanem lélek a *lelkemből*. Nekem köszönheti, hogy él, hogy Isten gyermeke, hogy a menny örököse. Tőlem kapta azt a szívet, amellyel tudja Istent szeretni, — jobban talán mint én. Ezzel mintegy kárpótolom Istent. Azt a lelket, amellyel egykor Istent látni, élvezni fogja ugyan egyenesen Isten lehelte belé, de én adtam hozzá az alkalmas, méltó edényt, a testet, amelyhez Isten a lélek teremtésében alkalmazkodni szokott.

4. Mily fenségesen fog az anya ragyogni egykor egész csillag táborban, utódai között, akik mind neki fognak udvarolni, mint a bolygók a napnak

Sejtjük tehát, hogy mily fenséges hivatás, mily nagy ajándék keresztény anyának lenni.

5. Ó, ha mi *választhattunk volna magunknak anyát*, ahogy azt az Isten Fia tette, mi mindent raktunk volna reá, mennyei kincseket, tehetséget, szépséget, erényt! Azért lett Mária is kegyelemben teljes, mert Isten Fia gondoskodott róla.

Mi ezt nem tehattük meg *anyánkkal*, de tegyük meg *gyermekeinkkel* szemben, ha Isten erre hív minket. Ha arra kaptunk hivatást, akkor készüljünk az anyaságra, hogy mi is malasztalteljes szent anyák lehessünk.

6. Gondoljunk *felelősségünkre!* Mentjük meg leendő gyermekeinket attól az átoktól, hogy szégyelniök kelljen egykor anyjukat. Mentjük meg magunkat attól, hogy *leplezni* kelljen szomorú multunkat gyermekeink előtt, akiknek éppen nem adtunk jó példát, s akik talán leánykori léhaságunk szomorú következményeit még fizikailag is viselik. *Készüljünk tehát, mint tiszteletreméltó szent dologra az anyaságra!*

KÉSZÜLET AZ ANYASÁGRA.

A bölcs Teremtő minden élőlényt vonzalmak, ösztönök, hajlamok által vezérel céljához. Az eszes teremtményekbe is beleadta a célszerű hajlamokat, ösztönöket, de azokat a józan ész, a *szabad akarat s tulajdon parancsaink* uralma alá rendelte.

A nőt Isten általában az anyaságra teremtette. Már az anyaságra való hajlammal, ösz-

tönnel teremtette meg. Ezt világosan elárulja az, hogy a kisleány legkedvesebb játékszere a baba.

Isten akarja, hogy a női ösztön is a *józan ész* s az ő *parancsainak* vezérlete alatt álljon, mert különben maga az ösztön nem a célhoz vezet, hanem a katasztrófába dönt.

A HÁRMAS ÖSZTÖN.

A női ösztön, amelynek végcélja a Teremtő szándéka szerint az anyaság, — voltaképen *hármás*. A bölcs Teremtő akarta, tervezte így.

Első kitevője a *lelki* ösztön: szeretni s szerettetni vágyás.

Második a *természeti* ösztön, amely nemi élvezetet kíván.

Harmadik a végcél, amelyre az első kettő vonz, és irányul: ez az *anyaság vágya*.

1. Az első, a szeretni és szerettetni vágyás s az utolsó az anyaság vágya a nőben sokkal hatalmasabb, mint a férfiban t. i. az apaság ösztöne. A középső, a természetösztön, mint általában állítják, a nőben szunnyad, alszik. Csak, ha külső ingerek azt felébresztik, és felizgatják, akkor lép fel a nőben is és pedig elemi erővel, mint a férfiban. A természetösztön szunnyadása adja meg a leánynak szüzies szépségét, báját, zománcát. A jól nevelt leány angyali *tiszta* és az is akar lenni egész leánysága alatt. *Neki ez*

nem is okoz nagyobb nehézséget, ha külső veszélyektől óvja magát. Én nem is csodálkozom azon, ha felnőtt leány magát a tisztaság dolgában egyáltalán nem vádolja. Ez csak annyit jelent, hogy végtelen szerencsés, mert jó szülei s jó nevelői voltak, és ő maga is okos, hogy magát a külső ingerektől óvja. Ez utóbbit a leány műveltsége, finom izlése, könnyűvé is teheti. „Ha akarod tudni, mi illik s mi nem, csak kérdezd meg a finomlelkű leányt.“

Ámde, éppen a természeti ösztön szunnyadása bizonyos veszélyt is rejt magában úgy a leányra magára, mint a férfire nézve.

A leány ugyanis, minthogy magát oly tisztának érzi, s akar is tiszta lenni, és nem is talál ebben nehézséget, könnyen engedgyeplőt az első ösztönnek, a szeretetváagnak. Ezzel azonban veszélybe döntheti magát s mások lelkét is.

Analizáljuk most már az első női ösztönt, hogy azt a józan ész és az Isten parancsának vezérlete alatt tartva engedjük fejlődni és érvényesülni.

A SZERETETÖSZTÓN MEGNYILATKOZÁSA.

a) A tetszésvágy.

Minthogy a leány természetszerűleg szeretetni vágyik, ebből kifolyólag *tetszeni* is vágyik. Szép szeretet és szép akar lenni. Táján igazat adhatunk a XV. század egy szel-

lemes írójának *Baldassare Castiglionének*, aki azt mondja: „Sok hiányzik a nőnek, ha szépsége hiányzik.“ És a nő tudja is ezt gyerekségétől fogva. Azért, alig, hogy serdül, szívesen néz a tükörbe, és pedig más szemmel, mint a gyermek. Ez a vágya a szépség után mind követelőbben lép fel, s vele együtt a félelem is, nehogy csunyaságával magát megvetetté, nevetségessé tegye.

1. Van korszak a fejlődésben, mikor a leány még nem tudja, milyen lesz, milyen lesz nagysága, alakja, arca, haja színe stb. De aztán egyszer csak a tükör bejelenti, hogy ilyen vagy: szép, közepszerű, tűrhető, csunya. Azok, akikkel a természet mostohán bánt, mégcsak belenyugszanak, de akiknél a javítás némi reménye még megvan, felhasználnak minden találékonyságot, ügyességet, hogy a természet hiányosságát pótolják. S ebben nem ritkán az anya is közreműködik. Munkába kerül az arcszín, az ajkak, a szem, a haj, az alak, köröm, no meg a ruha. Mennyi áldozat a szépségért időben, pénzben, *sőt egészségben is!*

2. Mennyivel *szerencsésebbek* azok, akikkel a természet mostohábban bánt a szépség dolgában. Akik, mint tréfásan mondani szokták, elkéstek, mikor a szépséget osztogatták. Az ilyen többnyire kevésbé kókkett, és inkább szerény. Minthogy a külsőre nem igen építhet, *belső* értékekre törekszik,

minők a tanultság, műveltség és az *erény*. Ez őt szeretetreméltóvá és szinpatikussá is teszi. Egy leányról mondták, „oly elragadóan bájos, hogy nem *szorul* a szépségre.“ Vigasztalhat az is, hogy a szépség meglehetősen relativ, t. i. kinek ki tetszik?

b.) Egyéb szerencséje a kevésbbé szépnek még az, hogy nem kelt irigységet, féltékenységet és így igazi jóbarátnőkre tehet szert.

c.) Nincs alávetve a korról járó elvirágzásnak, sőt a kor szépség dolgában rá előnyös lehet.

3. Nagy előnyök ezek a szépség felett, amely, ha van, gyakran elbizakodottá, gögőssé tesz. A szép, ha tudja, hogy szép, sokszor szerénytelen, kihívó. Belső értékeket elhanyagol, s azért visszataszító, antipatikus.

Következtetés.

1.) A leány tehát minél szebb, annál *szerényebb*, s óvatosabb legyen. Óvhatja, ápolhatja okkal-móddal, és ruhával is érvényesítheti a szépségét, — hogy tessék, — hiszen *Szalézi szent Ferenc* maga mondja, hogy „nem árt, ha a leányok kissé csinosak.“ De mindig azzal a tudattal tegye, hogy mit használ, ha az embereknek tetszem, de Istennek nem tetszem!?

2.) Azonban akár szép, akár kevésbbé szép a leány, törekedjék az *igazi szépségre*, amelyet az *erény* ad meg.

Igen! amíg a *bűn* elrútít, mert kiül az arcra, és valami állatiast ad annak, addig az *erény* szépít.

A tisztaság angyaliassá teszi a még kevésbé szép arcot is. Pietro Bandinelli, karénekes még mint ártatlan ifjú, Krisztus-modelül szolgált az utolsó vacsorát festő Leonardo da Vincinek, de néhány év multán, mikor már lezüllött, Judás modelnek vált be legjobban.

A szentek mindig szépek, nemcsak azok, akiket, mint kis szent Terézt, a természet is megáldott bájjal, hanem a kevésbé szépek is. Egy Assisi szent Ferenc apró, bőjtől összeaszott emberke, mégis tömegek futnak utána. Nem kis bosszúságára *Masseo* testvérnek, aki szép, erős férfiú volt s hozzá elragadó szónok is . . . de nem volt oly szent, mint *Ferenc*. Az igazi erényből eredő szépség a korrallal csak növekszik, kisugárzik az arcon, szemeken, főleg, ha a szenvedés is ad hozzá egy-egy *ecsetvondást*.

3.) A keresztény leány tehát mindig szép legyen. Főképp a szeme s ajka mint *Dante* mondja — legyen szép lelkének ajtaja.

Lamartine szerint pedig három van, ami a leány mellett vagy ellen nyilatkozik: a mosolya, a tekintete s a hangja.

A keresztény leány, mint más mondja, „kell, hogy több legyen, mint csupán szép.“

Ruházkodás.

A tetszésvágyról szó lévén, nem hallgathatunk egészen a ruháról sem. Legyen az csinos, tisztességes, de ne túlmodern, ne olyan, amely méltán eshetik erkölcsi szempontból kifogás alá. A legtöbb leány persze,

mikor túl rövid ruhát ölt magára, abszolút semmi rosszat nem gondol, mert nem látja át, mi lehet annak erkölcsi következménye.

De fontoljuk meg:

a) *Egyházunk*, sőt az egész kereszténység azt *elítéli*. Tehát jó nem lehet.

b) Kiktől származik ez a túlmodern öltözködés? Bebizonyított dolog, hogy a rövid ruha, — testszin harisnya — divatot a párisi utcaleányok kapták fel. Ezen maga Páris is nagymérvben megbotránkozott, de aztán mindinkább megszokottá, sőt divattá lett, s utánozta az egész világ.

c) Nem méltó hozzád! Ha nem tiszta a szándékod, s avval a ruhával csábítani, rontani akarsz, akkor magától érthető, hogy ez a cselekedet hozzád nem méltó, az már bűn. Ha csak azért utánczol másokat, mert divat, — saját ízlésed ellen, — akkor ez legalább is gyávaság.

d) Másoknak árthatsz vele, lelki gyilkos lehetsz és megérdemelheted azt a malomkövet, amelyről Jézus beszél.

Következtetés.

Vizsgáljuk meg tehát lelkiismeretünket. Az a lelki ösztön, amelyet Isten beléd oltott, tetszeni akarni, szépnek lenni, hogy szeretetet arass, nem lépett-e ki a medréből? Nem árt-e már a te szép lelkednek? És így nem kompromitálja-e (veszélyezteti-e) a te szent hivatásodat. Nincs-e itt javítani való?

Feltétel lehet: Beérem a természetadta szépséggel s azt szerénységgel és igazi erénnyel akarom *legfőbbképen* érvényesíteni.

Ugyancsak a *lelki ösztön* egyik már hatalmasabb megnyilatkozása, amely a leányt célja felé tereli, szinte sodorja — a

b) Rajongás.

Körülbelül tizenhárom éves koráig a leány még gyermek. Akkor kezd leánnyá serdülni. Mint a virág nyílani kezd. Elfogja bizonyos epedés, vágy a lelkét valami határozatlan — még nem is igen ismert cél után. Sok könnyet okoz ez a leánynak, — pedig okát sem tudja. Lassan tárgyat keres epedésének. *Fiúkra* még nem gondol. A szilaj kamaszok valahogyan irtózáttal töltik el túlfinom szerkezetű lelkét.

A Gondviselés intézte ezt így, mert a korai ismerkedéssel járó izgalom hátrányos volna mindkét nem testi és lelki fejlődésére. Tehát leányok közt keres ideált, bizalmast akivel legbelsejét megoszthatja, s aki epedését valahogy kielégíti. Úgy év végén, mikor válnak egymástól a leányok, vagy vakáció végén, mikor újból találkoznak, láthatók azok a „megható“ jelenetek, amelyek elárulják a leányszívet. Sokszor világi vagy szerzetes tanítónőt, vagy hitoktatót rajong körül a leány, avagy az egész iskola.

Bár a fejlettebb korban kezd a leányszív a másik nem felé fordulni rajongásával — de ez is még csak *lelki ösztön* benne. Eleinte csak képzeletvilágában hódol ezen ösztönnek, mikor *ábrándozik*. Az ábrándozásban a szeretetösztön a kielégülést a fantázia világában keresi. Akár kigondolt, akár regényből ismert alakokat keres magának — avagy tőle távol álló, létező egyéneket, (hősöket, művészeket, színészeket, stb.) s azokról álmodozik, azokra önti szeretetvágyát. A képzelet alakját felváltják azután a rendes élet alakjai, akik felé a leány rajongása fordul. Sokszor a férfinak egész mellékes tulajdonsága, mint magatartása, keze, haja, sőt szemtüvege; máskor zenei, költői, művészi tehetsége ejti a leányt rajongásba. Minden második szava ebben a korban: „elragadó,” „mennyei,” „mesés,” „végtelen!“. . .

Nem kell a dolgot túl tragikusan felfogni: a még természetes tárgyát meg nem találó lelki ösztön vibrálása ez. Inkább gyermekesség.

Amde, ki nem látja, hogy ha ez kicsúszik a józan ész gyepelőjéből, mily károkat okozhat a leánynak egészségében!

Az ábrándozás a leányban túlfejleszti a *fantázia* és az *érzelmi* elemet, pedig mindkettő, mily könnyen csalódásba ejt! Főleg, ha valaki rajongó szerelemből lépné át (ami fejlett leánynál könnyen megesik), a leányság

küszöbét s kötne házasságot. Az oltár előtt ideálja, vőlegénye valóságos félisten. Mint az olasz közmondás mondja: „a születéskor mindenki szép, a házasságra mindenki jó, halálakor mindenki szent.” De aztán jön a kiábrándulás!

Következtetés.

Küzdj azért a rajongás és ábrándozás ellen!

1.) Foglald le magadat *komoly munkával*. Nem vagy pillangó, aki egy nyárért születettél.

2.) Ne csak a sziveddel, hanem elsősorban az eszeddel gondolkodjál.

3.) Tartsd féken fantáziádat, ne engedj időt a céltalan ábrándozásnak s ne foglald el magad ábrándokat felkeltő haszontalanságokkal. (Érzelgős regények — szindarabok stb.)

4.) Mélyítsd ki lelki életedet s tanítódnak, lelkiatyádnak légy engedelmes és őszinte.

5.) Légy nemes értelemben *büszke*, s ne légy érzelmeid *rabszolgája*, hogy ha majd Isten az időt elhozza, *szabadon és okosan tudj választani*, az igent vagy nemet kimondani.

Még mindig lelki ösztön folyamánya, de a nem okosan kezelt, nem kellően zabolázott lelki ösztönnek a megnyilatkozása az, mikor a leány

c.) Udvarlót keres.

A legtöbb leányt erre sem a természeti ösztön, hanem a lelki ösztön viszi. Szive

még tiszta, de jól esik neki a másik nemnek a közelsége. A színházban, moziban mást sem lát, regényeiből mást sem olvas, mint szerelmi kalandokat. Társnői sem kimélik meg ilyenféle elbeszélésektől, amelyek miatt szinte csoda, hogy nem pirulnak el az intézet szent falai. Végre felébredt benne is a vágy valami hasonlót megízlelni. Eltűnik belőle az a bizonyos szent, szűzi irtózat a férfiaktól, s tekintetével, fellépésével már engedélyt ad arra, hogy a fiúk — tisztességesen — hozzá közelítsenek. Barátkozni kezd a fiúkkal, és csaknem léhán fecseg velök. Találkát ad nekik. Hiszen a többi is mind így tesz: Röstelné, ha csak neki nem volna udvarlója.

Egy pogány japán mikor Európában látta, hogy a fiúk, lányok az utcán mily fesztelesen érintkeznek, megjegyezte: Éz nálunk lehetetlen volna!

Hátrányok:

1. Az ily leány rengeteg sok időt s energiát pazarol, amelyet saját szelleme s lelke kiművelésére kellene fordítania.

2. Árt a becsületének. Mert mindenki léha, komolytalan, sőt talán nem egészen feddhetetlen egyénnek tartja. Ez egy leánynak a jövőjére katasztrófális lehet.

3. Veszélyezteti a saját maga és partnerének, a fiúnak lelki épségét.

Minő felelősség! Gondolj a „Tetemrehi-vásral“

Te ugyan még tiszta vagy, s az is akarsz maradni. Benned a természet ösztön talán még egyelőre szunnyad. De tudod te azt, hogy a fiúban is? Azt is *csak a lelki ösztön* hajtja a leány után? És be fogja-e érni az a fiú a szellemi élvezettel, amelyet a veled való társalgás neki nyújt? A természetnek megvan a maga logikája. Erővel tör egyik lépésről a másikra a természetes cél felé, akkor is, ha helytelen irányba terelődik.

4. Az első ilyen ismeretségben a leány talán ép marad, de amint az elmulik, már kíván egy másodikat. Szinte nem is tud nélküle lenni és a második ismeretségben már talán többet enged meg magának.

Ebben a stádiumban szokták a leányok rendesen megkérdezni: kérem *bűn-e a csók?*

A felelet nem oly egyszerű. A csók ugyanis már az önátadás szimbóluma is lehet. Van jogos, megengedett, törvényes, szent önátadás s van bűnös önátadás. Jogos és szent, ha a szülő gyermekét, a hitves hitvestársát megcsókolja, jegyes jegyesét tiszteletből s tiszta szeretetből. De mit jelent *nálatok* a csók? Kik házasságra nem is gondoltok, sőt talán nem is gondolhattok? Nemde köztek a csók bűnös önátadást is jelképezhet. Ha pedig a természetösztönt is gyönyörköd-teti, akkor az súlyos bűn, mert annak csak

a házasságban szabad érvényesülnie. És milyen könnyen s hányszor keletkezik az ilyen könnyelmű, léha barátkozásból a

Bűnös viszony

amely azután felkorbácsolja a szegény, addig tiszta leányban a természetösztönt is s ő ezzel az iszonyú hatalommal szemben tehetetlennek bizonyul. Később bevallja, hogy maga sem tudja, mit tett. Odadobja a becsületét, legfőbb kincsét. Mig egy bukás fiatal ember életében szomorú életpizód, addig a leány életében életkatasztrófa. Maga a bűn súlya persze mindkét részről ugyanaz.

Mi tehát a keresztény morál álláspontja az ismerkedéssel szemben?

1. A leány csak olyannal kössön bizalmas ismeretséget, akinek remélhetőleg Isten Szíve szerinti házastársává válhatik. Miért is óvakodjál, nehogy szivedet más, mint gyakorlati *katholikus* életet élő férfi közelítse meg.

Jegyzet: A *vegyes vallás* házassági tiltó akadály. Az egyház ad ugyan alóla — bár nehéz szívvel — felmentést, de csak a következő feltételek (kautélák) mellett: 1. a jegyesek államjogilag érvényes reverzálist adnak, hogy gyermekeik mind *katholikusok* legyenek. Ezt a reverzálist még akkor is, ha külföldön kötik a házasságot, a *magyar* állampolgároknak, a *magyar* állami hatóság előtt kell megadniok, különben érvénytelen s hatálytalan. 2. A *protestáns* fél

a katolikusnak vallásgyakorlatait semmiképpen sem akadályozza. 3. A katolikus fél igyekszik a protestáns felet az egyedül igaz, egyedül üdvözítő katolikus Egyház számára megtéríteni. 4. Végül, ha fontos ok van a vegyes házasság megkötésére. Még ha az egyéb felsorolt feltételek (1-3) megvalósulnak is, súlyosan vétkezik a katolikus fél, ha *fontos ok nélkül* magát a vegyes házassággal járó óriási veszélyeknek s nehézségeknek kiteszi.

A vegyes házasság 1918 év pünkösdje óta hazánkban is csak akkor érvényes, ha illetékes katolikus pap és két tanú előtt kötik azt meg. Aki nem így köt vegyes házasságot, Isten színe előtt bűnös viszonyban él, s a szentségekhez nem járulhat.

Lásd bővebben a Szerzőnek *Jegyes oktatás* c. könyvében (Mária Kongregáció kiadása Budapest, VIII. Horánszky-u. 20.) amelyben részletesen elő vannak adva a boldog s szerencsés házasság egyéb feltételei is.

2. Az ismerkedés sokszor csaknem a serdülő vagy gyermekkorba visszanyúlik. Családi összejöveteleken találkoznak, tudják, érzik, hogy Isten őket egymásért teremtette. Az ily ismeretség sok rossztól is megóvhat. Készülnek hivatásukra, a családi boldogságra. Az sincs Isten tervei ellen, ha a leány nem zárkózik el, sőt keres alkalmat pl. tisztességes multságokon, az ismerkedésre.

3. De ebben okos, előrelátó legyen. Fiatal, egykorú diákokkal ne igen kezdjen. Hiszen ő már szinte leéli virágkorát, míg az a diák házasodhatik. Némelyik ily ifjúkorú ideálért elszalaszt jó pártikat. Később, mikor észreveszi, hogy lekésik, hozzá megy ahhoz, aki

éppen kerül, sőt, hogy *egészen* le ne késsék, belemegy *lehetetlen* frigyekbe. Nekimegy isszonyú sorsnak, vagy a hűtlenség veszélyének, ha az ily házasság után akad valaki, aki megtetszik. Vegyes házasságra lép, vagy esetleg elvált ember büntársa lesz.

Szóval a leány legyen okos, őrizze szívét, óvja abban a szerelem bimbóját, míg csak az Istentől küldött el nem érkezik. Akkor engedje azt egészen kinyílni. Akkor fogja élvezhetni a szerelemnek azt a nagy és tiszta boldogságát, amelyről Istenem, már mit össze nem írtak, daloltak. Sőt maga Isten is magasztalja az Énekek Énekében. Megkönnyíti ez a házaselet nem kis keresztjeit. Jaj! de sok leányra nagy feladat, nagy probléma ezt az időt *bevárni*. Siettetni akarja, mint a gyermek, aki a bimbót bontogatja kézzel. A kitűnő olasz katolikus írónőnek Sticcó Máriának: „Kötelesség és álom“ című pompás művében találtam egy dialogot. Közlöm, ahogy az író, tehát a *nő*, megírja:

„Ott ültünk egy árokparton, melyet az augusztusi szárazság letarolt. És Dina kiönté előttem szívét . . . — Látod mi lett a vége? Palmieri elvette Luciát. Tehát bedőlt neki, és te ezt nem akartad elhinni?! De naiv is vagy te!

Én ránéztem barátnőmre és láttam, hogy szeme könnyektől csillog.

— Nagyon szeretted őt?

— Igen, én szerettem, nem szégyellem bevallani. De ő ezt nem vette észre. Ki kellett volna ezt neki mutatnom, el kellett volna ezt neki árulnom? És lám, beleszeretett abba a kokettba, aki minden táncsal egybekötött teaestélyen, minden jótekonysági ünnepélyen szerepelt, mélyen kivágott (dekoltált), rém rövid ruhában, mint valami Baby, kifestett ajkakkal. Sőt, nem restelte, hogy a Foxtrottra maga felhívta a kiszemelt áldozatot, vagy saját kezével gyújtotta meg neki a cigarettát, és az a tökfilkó belement a kelepcébe.

No lásd, ilyen a férfi mind!

— De talán mégsem mind!

— De bizony mind ilyen, a kokettériának mind zsákmányul esik, mint a lepke a lángnak. Igen, még a legkomolyabb férfi is. A kokettel mindegyik foglalkozik, mulattatja, udvarol neki, végül elveszi. S te ezt nem hiszed? — kérdezte tőlem Dina, mert látta, hogy a fejemet rázom. Majd így folytatta:

— De mit is tudhatsz te ilyenekről, amikor állandóan csak a könnyveidet bujod. Csak nyisd ki a szemeidet, nézz körül a világban és akkor te is meglátod, hogy bizony ez így van, te alvajáró! Manap csak akkor megy férjhez a leány, ha sok a pénze, vagy ha nagy a ravaszsága. A többinek nincs reménye. Ha te csak jó, komoly és szorgos akarsz lenni, s magadat azzá képezed, hogy férje-

det egykor boldogítsad, s arra készülsz, hogy gyermekeidet jól tudjad nevelni, s tudj ideális családi életet teremteni, akkor bizony vén leány maradsz mindörökre. Pénz, vagy kokettség! Én pedig sem gazdag nem vagyok, sem szép, sem kokett, tehát én soha sem fogok férjhez menni.

Erre hirtelen felkelt s oly gesztust tett, amely a kétségbeesett tehetetlenségét fejezi ki.

Nem volt éppen szép. A lemenő nap aranyos sugaraitól megvilágított alakja inkább merevnek, szögletesnek tűnt fel, mintha kemény papírból lett volna kivágva. Kicsiny arca szinte ragyogott az izzadságtól. Nem volt gazdag, azt tudtam, de ha nem tudtam volna is, elárulta keze, amely bizony a házi munka nyomait viselte. Urileány, de nem elegáns. Ruháját szemmel láthatólag otthon készíti, napernyője durva szövetű.

Kokett nem volt, nemcsak azért, mert nem akart az lenni, hanem valami természetes ellenszenvből is, amellyel minden könnyelműség iránt viseltetett.

— Valóban igaza lenne?!

— De hát — szoltam — inkább magamhoz, mint ő hozzá — nincsenek-e neked igazi kincseid a fejedben és a szívedben? Azt hiszed, hogy a férfi mind hülye, vagy felszínes léhűtő, akinek az *igazi* értékek iránt nincs érzéke?

— Palmieri nem volt hülye fráter vette fel Dina a szót, és mégis abba a léha Luciába botlott. Ami pedig a rejtett kincset illeti . . . Nem tudod-e, hogy az ibolyák ideje lejárt és ha ugyan nem mese az egész, mint Saturnus epohája? Manapság leveleik alatt halnak meg az ibolyák, azok a kis haszonlatlan virágocskák és kárbavész illatuk . . .

Én ugyan nem tartom magam ibolyának, de hány tisztességes, jó, talpraesett leány van, akik árnyékban maradnak. Nem veszik őket észre, s elhervadnak, mint a virág napfény hijján. Míg mások férjhez mennek a családi boldogság legnagyobb kárára.

Dina nagyon bőbeszédű kezdett lenni, de engem egyáltalán nem győzött meg. Sőt bőbeszédűsége kellemetlenül hatott rám, s szinte fájt.

— Légy türelemmel — mondtam neki, anélkül, hogy helyemet a fűben változtattam volna. — Az az állítás, hogy az embernek kokettnek kell lennie, hogy férjet fogjon, éppen olyan elcsépelet frázisnak tűnik fel előttem, mint az a másik, hogy a rossz emberek mind szerencsések, a jók pedig mind szerencsétlenek. Csak nézzünk körül barátaink között, hány könnyelmű, léha teremtés, minden kétségbeesett igyekezete ellenére is, hogy férjet találjon, még mindig a kirakatban várja a vevőt. — Például?

— Például Margit. Már 15 éves kora óta

csalogatja magához a férfivilágot, még pedig fokozódó csábszerekkel, mint a rizspor, pirosító, toilette, vendégfogadás stb. és ma már 25 éves lett, anélkül, hogy az óhajtott kérére akadt volna. Vagy ott van *Bianca*, akinek ruhája s haja éveinek számával állandóan rövidebb lesz és ime még mindig nem ment férjhez. Vagy ott a három *Biffi* lány, akik minden tiszti bálon ott vannak, minden uniformist körültáncolnak és még mindig ülnek. Itt a példa. . .

— Ajkamba haraptam, mert észrevettem, hogy társalgásunk traccsá fajul. — Dina mosolygott — . . . változtattam tehát a beszéd menetén.

— Viszont, hány derék barátnőnk épp az idén ment férjhez, mint *Lucia*, *Mirella*, *Szandrina* . . . Talán kokettek ezek?

— De ezek száma mindenesetre sokkal kisebb, amazokénál! — jegyezte meg *Dina* makacsul.

— Nem vélem! De azt is tekintetbe kell ám venni, hogy ki *hogyan* megy férjhez?! Ismerek, s te is ismersz házasságokat, amelyek az első jelentkezővel megkötöttek, csak azért, hogy férjhez menjenek. Olyan házasságok ezek, amelyek a „jó“ barátnőket titkos kárörömmel töltötték el. Más házasságok megint a leglehetősebb erőfeszítéssel, intrikák, csalás, sőt varázslás és boszorkányság útján létesültek.

— Csakugyan, — jegyzi meg erre *Dina* derült mosollyal. — Nem emlékszel arra a leányra, aki *Ruffi* márki arcképét egyik híres párizsi varázsnőhöz küldte el, hogy csinálja meg valami bűbájossággal azt, hogy a márki belészeressen?

— Szép! és te becsületesnek tartanád ilyen eszközökkel erőszakolni ki a házasságot? Ilyen házasságnál olyan ám az eredmény is! Az a házasság, amely érzékiségen, csaláson, és számításon alapszik, az vizzályal és áru-lással végződik. Igazi pokol! Tudod-e miért nehezebb minden tisztességes leánynak férjhez menni? Azért, mert nem hajlandó, vagy nem is tud minden eszközt erre felhasználni, és nem is akar mindjárt az első, éppen csak lehető, partival megelégedni. Mert számára a házasság nem a szenvedély kielégítését jelenti, s nem is csak azt, hogy a társadalomban pozícióhoz jusson, hanem, hogy *tulajdon gyermekeinek atyát adjon*, családot alapítson, ami pedig *nagyon, nagyon komoly dolog*.

— No látod! — kiáltott erre fel *Dina* diadalmasan, — te is beismered, hogy mily nehéz férjhezmenni egy oly fajta teremtésnek, aminő szegény, magam is vagyok! A férfiak figyelmét magunkra fel nem hívni, mert ezt a szerénység tiltja, és mégis egész kiváló férjhez jutni — ez lehetetlenség, ez annyit jelent, mint magát örök vénleányságra kárhoztatni.

Ez így van s így is marad!

De én nem adtam meg magamat, felkeltem helyemről, mert a nap erősen hanyatlóban volt s mint bíborszínű sarló égett már csak a távoli hegyek csúcsa felett.

— Hallgass meg engem *Dina!* — szoltam — Én meg vagyok győződve arról, ha nekünk igazságos kívánságunk van, akkor meglesz a lehetőség is arra, hogy az megvalósuljon, annál is inkább, ha nemcsak kívánjuk a dolgot, hanem hajlamunk, mondjuk, *hivatásunk* is van reá!

Előbb-utóbb azzá leszünk, amivé lenni kívánunk, s amire hivatva vagyunk. Úgy érzed, hogy hivatva vagy hitves és anya lenni, tehát hitves és anya fogsz lenni. Az egésznek titka, nyitja abban van, hogy tudni kell várni, ami pedig tönkretesz, az az elsietés. *Dante* is azt mondja, hogy az idő, bölcs szülője minden dolgoknak, igazságos.

— Az Isten szerelméért, hadd Dantét békén nyugodni! mit ért a középkori ember mai viszonyainkhoz? — Szakított félbe *Dina*.

— Többet ért *Dina*, mint mi! Én erősen hiszem, hogy minden tisztességes hivatás egyszer teljesül, hacsak magunk, ami tulajdon rossz akaratunkkal azt el nem gáncsoljuk. És még egyet! Én hiszem, hogy a lelkek valamiképen *vonzzák egymást*. Miként mi az olvasmányainkban azt találjuk meg, amit keresünk, vagyis ami belső szükségletünknek

megfelel, úgy mi azt a személyt vonzzuk magunkhoz, és viszont az vonz minket magához, akivel lelki rokonok vagyunk. Az a fiatal ember, aki hozományért házasodik, kapzsiságát követi, aki mást csak szépségeért vesz el, az érzékiségnek hódol, aki a kokett-ség enyves vesszőjén ragad, az a gyengeségét árulta el. Tehát az effajta fiatal emberek nincsenek velem ideális, lelki rokonságban. Ha ilyenekhez mennék férjhez, nem lennék boldog velük. A lelki disszonancia az esküvő után bizonyosan, kikerülhetetlenül csakhamar előtűnnék. — Mondd őszintén Dina, szeretnéd te azt, örülnél te annak, ha tudnád, hogy az a férfi, csak a *pénzedbe* szeretett bele, vagy csak is a *szép arcodba, szemedbe*, amely talán már holnap elrútul?

Másrészt *Emmerson* mondja . . .

— Ki volt *Emmerson* . . .? szólt bele Dina.

— Ne törödj te azzal, elég az hozzá, hogy okos ember volt. Szóval *Emmerson* mondotta, hogyha a lélek oly dolog után sóvárog, oly dolgot kér, amely az ő *tökéletességére* szükséges, azt biztosan megkapja és pedig *abban a pillanatban*, amikor arra szüksége van. Nem előbb és nem utóbb. A maga idején, mint *Dante*, mondja, mert mindenre elérkezik az érettségnek időpontja.

Dina részvétellel tekintett reám.

— Már csakugyan látszik, szólt, — hogy te

a költőidbe egészen bele bolondultál . . . De én nem engedtem magamat a gondolatomtól eltéríteni és folytattam.

— Nem a költők tanítottak erre, hanem a tulajdon tapasztalatom. Ha te úgy át tudnád tekinteni az én életemet, az első emléktől egészen a mai napig, akkor világos bizonyítékokat találnál arra, hogy akkor, amikor életem folyamán óhajtottam valamit, mindig hiányzott az, amit kívántam. — És mégis a *kellő* pillanatban mindig, de mindig megkaptam azt, amire lelkemnek szüksége volt. Személyek, körülmények, fájdalmak és örömök, megaláztatások és felbátorítások soha sem jelentkeztek amugy vaktában, véletlenül, hanem a *kellő* időben, hogy fejlődésemben közreműködjenek, hogy azzá legyek, ami vagyok, amivé lennem kell.

— De hiszen ez fatalizmus! — vágott közbe barátom.

— Sőt éppen ellenkezőleg. Látod, én azt hiszem, hogy találkozásunk egyes személyekkel, akik jövőnkre talán döntő hatással lesznek, nem a véletlenségtől, hanem a mi belső adottságunktól függ. Lám az ibolyák, hogy már annál a kopott hasonlatnál maradjunk, lehet, azért hervadnak el anélkül, hogy leszakítanák azokat, mert elrejtik magukat. *De az, aki ibolyát keres, az tudja, hogy hol leli meg azt, és utána megy.* Nem engedi magát a felkinálkozó rózsák sorfalától sem

útjáról letéríteni. Ha az ember veszélybe keveredik, az csak is onnan van, mert szereti a veszélyt. A komoly leányok, akik nem találnak férjet, azért nem találnak, mert nem *akarnak*, mert *utálják* a vadászatot a férfira, mert anélkül, hogy külön észrevétnék, szinte önkénytelenül visszataszítják a traviális, léha imádókat. Egész magatartásuk szinte lehetlenné teszi, hogy nekik udvaroljanak, lehetlenné teszi a flörtöt, s az oly féle közeledést, amely csábításnak mondható, amely annyi házasságot meg szokott előzni. Nem csoda, ha az ilyen leányt nem rajongják körül. A lepkéket a *gyertyalángok vonzzák* magukhoz, de nem a *csillagok*.

Dina sóhajtott: — Az elmélet ugyan szép, vigasztaló, de édesem, te, javíthatatlan álmodozó, ha ez így van, az ember szinte szeretne mégis inkább *gyertyaláng*, mint csillag lenni . . .

— De én — folytattam — én erősen hiszem, hogy a komoly fiatal leányok éppen úgy férjhezmennek, mint a könnyelműek, mert minden koketteria s csalafintaság felett ott áll a Gondviselés. Mert, hiszed te azt, hogy a Gondviselés, amely a szellő, a rovar, vagy a lepke útján megküldi a virágnak a himport, csalódní engedne egy tiszta szívet, amely neki való lényre vár, hogy hivatását betölthesse? Ha Isten valakit házasságra hív, meg

adja a célhoz az eszközt is, vagyis a hitvest. Nem fatalizmus ez, hanem egyszerű és észszerű következtetés.

— Tehát akkor azok, akik szeretnének férjhez menni, de férjet nem kapnak, a te nézeted szerint a házasságra *nem is hivatottak* s csalódtak, ha azt hitték magukról, hogy hivatva vannak?

— Igen, sokszor így van.

— És mit tegyen az ember, hogy a saját hivatását illetőleg tévedésbe ne essék?

— Vizsgálja meg magát.

— És aztán?

— Imádkozzék!

— És aztán?

— Várjon!

— Várjon?

— Igen, várjon, ahogy a francia mondja: „Attendre pour atteindre!” Várj, hogy elérjed! És, ha az idő nem felel várakozásunkra, akkor a kényszer leányállapotba nem kell belekeseredni, hanem meg kell magunkat győzni arról, hogy Isten minket más úton akar vezetni, és *semmit sem veszítünk*.

És, ha már választani kellene a boldogtalan ház-as-állapot s a boldogtalan szüzi állapot között, én már csak inkább az utóbbit választanám. Egyébként is a szüzi állapot, ha mi azt úgy akarjuk, igen tevékeny, méltósággal teljes, és vidám állapot lehet. Te kezdetben haszon nélküli virágokról s

kárbaveszett illatokról beszéltél. Ámde a világon nincs semmi haszon nélkül, még maga a rossz sem, annál kevésbé a tevékeny, tiszta női élet. Amit a nő nem tehet meg, mint jegyes, mint anya, azt megteheti, és talán még jobban, mint nővér, mint nagynéni, mint nevelőnő, vagy mint barátnő. Csak áldozatkész szív kell hozzá.

— Szép, szép, de a szeretet — a szeretet . . . ?

— Minő szeretetet értesz Dina? Az isteni, vagy az emberi szeretetet?

— Hát — az emberit.

— És te még nem tapasztaltad ki azt? Nem laktál vele még jól . . . ?

— Nem! Én még nem tapasztaltam szeretetet. Én eddig csak szerettem és szenvedtem. Sokat szenvedtem, ez az egész.

— Mit is várhatnál te embertől egyebet? Az a másik szeretet, az *isteni szeretet*, az *igazi szerencse* és boldogság, s rendíthetetlen fundamentuma minden emberi szeretetnek is!

— De hol találom ezt a szeretetet? — kérdezte Dina és összekulcsolta kezét.

— Nem érzed? — kérdém viszont én, miközben megragadtam s erősen megszorítottam összetett két kezét.

— Nézz csak körül! — erre kitértam karjaimat.

A nap most szállott le a sötéten kéklő

égről. A hegyek gerincét, és csúcsait csak halvány világosság szegélyezte. A távoli kis falu tornyából idehallatszott az Ave Mária harangjának csilingelése. A mindenségre csendes, édes béke borult.

Dina megérezte ezt és sírt.

II.

SZERZETESI HIVATÁS.

A Sticcó féle képpel kapcsolatban egy másik kép rajzolódik lelki szemem elé. Szandová! hercegnőnek a képe, aki tünődve, küzködve önmagával jár fel-alá a szobában. Majd dobbant a lábával: „Nem! Én csak királyfihoz megyek nőül!” S egyszerre feltekint a feszületre s mintha lelkében hallaná a hangot: „Lám én királyfi vagyok, akinek uralma örök. Én megosztom veled, ha akarsz, szívemet, trónomat!” A hercegnő megértette, s kimondotta amaz igennek egyikét, amelytől függ az egész élet — sokszor az örökkévalóság is . . .

Ki tudja, téged is nem hívott-e Krisztus egy jobb, dicsőbb nászra: saját jegyesének?

Erre nézve csak néhány megjegyzést teszek, nehogy úgy tűnjék fel, mintha toborzó akarnék lenni a szerzetesi életre. Arra ugyanis nem ember, hanem a Szentlélek toboroz.

1.) Az egyházjog azt mondja róla: (C. 487.)

A szerzetesi állapot, vagyis az együttélésnek állandósított (stabilizált) az a módja,

amelyben a hívek a parancsokon kívül az evangéliumi tanácsoknak: az engedelmességnek, tisztaságnak s szegénységnek megtartására fogadalommal kötelezik magukat, *mindenkitől tiszteletben tartandó.*

Tehát még *Krisztus Egyházában is* tiszteletreméltó, megtisztelt állapot, a Krisztusjegyesi állapot.

2.) Előnyei sz. Bernát szerint, hogy a szerzetesnő tisztábban él, ritkábban esik, könnyebben kel fel, bővebben harmatozik reá az isteni kegyelem, békésebben nyugszik (hal meg,) hamarabb tisztul, bővebb jutalomban részesül: „Kincse lesz az égben.“

3.) *Hivatás kell.* Az nem elég, hogy valaki nem *mehet* férjhez, vagy nem *akar* férjhez menni.

A hivatás abban áll, hogy valaki a szerzetesi életre *elég alkalmas* és *méltó* s ő is *akar* azzá lenni. Ebben az akarásban mutatkozik a kegyelem vonzó ereje. A hivatás ki is imádkozható Istentől.

4.) Bölcs, aki követi a hivatást; aki nem követi, ezzel még rendszerint nem vétkezik, de *nehezebben* üdvözülni.

AZ ELLENVETÉSEK MEGFEJTÉSE.

Felelet :

I. A szerzetesnői állapot természetellenes. Azért, mert a szerzetesi, szűzi állapot az ember ösztöne ellen van, azért még nem

természetellenes, sőt a női ösztönök legmagasztosabb érvényesítése. Mert:

a.) A *szeretet ösztön* a legmagasztosabb tárgyát kapja: az Üdvözítő jegyesi Szívét.

b.) A *természet ösztönnek* a házasságban érvényesíthető igényeit, jogait — igaz — a tisztasági fogadalom által a szerzetesnő Istennek áldozatul adja. De ez először is nem oly nehéz. Hiszen ez az ösztön, főleg a nőben szinte elszunnyad, ha, — amint a szerzetesi élet magával hozza — ingerelve nem lesz. Továbbá ez a lemondás áldozat, ámde áldozatra a szép női lélek oly fogékony. Kárpotlást kap a lelki örömeiben — amelyek az Irás szerint, százszor annyit érnek, és a lelki termékenységben.

c.) Az anyai ösztön pedig határozottan felmagasztosul, mikor a szerzetesnő Isten gyermekeit s pedig *sokat* nevel, ápol és gondoz. (Olvasóim közül is sokan ennek a fenséges anyai ösztönnek jótéteményeit élvezik, vagy élvezték az iskolában, intézetben.)

II. A szerzetesnőkben is vannak hibák. Igen, vannak. Mert emberek. De ne azt nézd mindig. Vannak erényeik, s mennyivel több, nagyobb, mint a hiba! Azért még a gyarlóbb szerzetesnő is felette áll az „erényesebb“ világi hölgynek.

Mert az az állandó, szimmetrikus áldozati élet, mely mégis csak reggeltől estig az *élet-végéig* engedelmisségben telik, mérhe-

tetlenül nagyobb érték Isten előtt, mint az inkább passzióból, dilettanériából úzótt jótékonyosság, apostolkodás, amelyet az ember akkor szakít félbe, amikor kedve tartja. Igen, a szerzetesi élet, nem titkolom, *áldozat, lemondás*. De elvégre az örökkévalóságban is azért adnak valamit, sőt sokat, ami nekem is valamibe, sőt sokba került. Azért, ha hív a jó Isten, menj! A mai világban, a leánysors, ott künn a világban, úgyis oly nehéz és válságos. Értékesítsd rövidke életedet!

De menj akkor is, feltéve, hogy hivatást érzesz, ha a világ ígér neked valamit, csáb-
jával vonz, kecsegtet.

Tégy, ahogy a mesebeli *Odisseus* tett, amikor a szirének énekszférájába ért. Nehogy őt, hajójával együtt a partra édesgessék, ami végzetes lett volna reá, a hajó árbócához köttette magát, — csakhogy elérje *Itakát*, ahol a hű Penelopé szőtte, újra szőtte, — férjét várva — a reménység vásznát.

Te is kapaszkodjál a keresztfába, hogy a világ szirénhangjai le ne térítsenek arról az irányról, amelyen *neked* kell eljutnod az égbe!

III.

A SZŰZI ÁLLAPOT A VILÁGBAN.

(L. Müller Lajos: A házasság (ker. kis könyvtár) Sz. István Társulat kiadása.)

A szüzességnek azt az alakját óhajtjuk itt kissé bővebben méltatni, amelynek nem zárda adja meg a keretet, hanem, amelynek éltetője, fenntartója csupán az ideális gondolkodásmód, az áldozatkész szeretet.

Nem azokról a vénleányokról van tehát itt szó, akik nem viszonzott vagy talán fel sem ajánlott szerelmüket most már kutyákra, macskákra s madarakra pazarolják s a szüzességnek inkább csak torzképeit szolgáltatják.

Azokról a nemes jellemekről beszélünk, akiket a házasköteléktől való szabadságuk arra indít és arra tesz alkalmassá, hogy annál inkább másoknak s a közjónak éljenek.

Igen sok nő van főleg napjainkban, aki részint szabad elhatározás, de többnyire akaratan kívül álló körülmények folytán nem mehet férjhez. Öreg apáról vagy öreg anyá-

ról kell gondoskodnia, beteget ápolnia, kicsiny testvért nevelnie. De meg a mai nehéz gazdasági viszonyok is nagyon megnehezítik a házasságkötést és a családalapítást. Azután lassan eljár felettük az idő s a helyzet azt az elhatározást érleli meg bennük, hogy ők már csak megmaradnak „az Anyaszentegyház tisztetetére,” a szűzi életben.

MIT SZÓL RÓLA A SZENTIRÁS, A HAGYOMÁNY ?

Maga Krisztus a szűzi állapotot úgy állítja a házassággal szembe, mint aminek értelmét, értékét csak aránylag kevés kiválasztott lélek tudja felfogni. (Mt. 19, 11.) Szent Pál bővebben is megmagyarázza ezt: „Aki házasságra adja — úgymond — szűz leányát, jól cselekszik, de, aki nem adja, jobban cselekszik . . . boldogabb leszen, ha úgy marad az én tanácsom szerint. Hiszem pedig, hogy bennem is az Isten Lelke vagyok.” (Kor. I. 7, 38. 40.)

És az isteni Lélek sohasem szűnik meg ébren tartani az általa vezérelt Egyházban a szűzi állapot iránti nagyrabecsülést. Ez az oka, hogy mielőtt még női zárdák létesültek, máris számosan akadtak az Egyházban, akik megmaradva a családi körben szüzességüket Istennek szentelték, s önkénynt lemondtak a házasságról s csaknem szerzetesi életet éltek a világban is. És a szent hagyomány való-

ságos dicshimnuszokat zeng nekik. Szent Cyprián a szüzeket az Egyházból sarjadzó virágnak, a lelki malaszt díszének és ékeségének, Krisztus nyája kitünőbb részének, Isten földi angyalainak nevezi. Szent Ambrosius alig talál szavakat a szüzesség kellő dicsőítésére: „Nem azért dicséretreméltó a szüzesség — úgymond — mert a vértanukban felleljük, hanem, mivel vértanukat szül. De ki képes emberi ésszel felfogni, amit a természet törvényei nem tudnak felölelni? Vagy ki képes előszóval ecsetelni, ami a természet művét meghaladja? Az égből fakadt, amit a földön utánozunk. És nem is méltatlanul keres égi életmódot az, aki az égben talál magának jegyest. Senki se csodálkozzék, hogy (a szüzeket) az angyalokkal hasonlítják össze, mint akik az Úrral kelnek egybe. Ki tagadja tehát, hogy a szüzi élet az égből eredt, amelyet nem egykönnyen találunk fel itt a földön, amíg Isten halandó testet öltve e földre alá nem szállott.“ Csak még a mézajkú szent Bernátot idézzük: „Mi ékeőbb a tisztaságnál, — kérdi ő — amely . . . emberből angyalt alkotott? Van ugyan különbség a szüz tiszta ember és az angyal között, de csak a boldogságra és nem erényre nézve. Jól lehet az angyalnak tisztaságát boldogabbnak, de az emberét szilárdabbnak tartjuk.“

Az ősi Egyház kiváló tiszteletét a szüzi

állapot iránt a katakombák kőbe írt theológiája, képei, festményei is fényesen igazolják.

Már szent Priscilla temetőjében találunk egy, az első századból eredő képre, amely a „lefátyolozandó szűz“ felavatását ábrázolja. Az emelvényen éltes férfiút veszünk észre, akiben öltönyérről és hajkoronájáról minden hozzáértő könnyen a püspökre ismer. Előtte áll a leány szűzi fátyollal a kezében. Balra a leánytól más alakot látunk, aki — úgy látszik — a püspök szerepét ábrázolja. A püspök ujjával a fátyolra mutat és mint a taglejtése elárulja, éppen beszédet tart.

Sok helyen a sírfeliratok is világosan céloznak a szűzek kiváltságos helyzetére az ősi Egyházban is. A szűzeket ugyanis „Istennek szentelteknek,“ „szent szűzeknek,“ „Isten szolgálóinak,“ „Krisztus jegyeseinek,“ „isteneseknek“ nevezik. Ily felírásokat találunk: „Az oly annyira méltó és érdemes szűznek.“ (Szent Cyriacának) „Kimúlt Praetiosa még csak 12 éves (és máris) szűz leányzó, Istennek és Krisztusnak szolgálója.“

Másutt megint temetési tilalmat találunk bizonyos helyre vonatkozólag, amely csakis a szűzekkel tesz kivételt.

Ez az evangéliumi örökség, a szüzességért lelkesedő áldozatos szellem, sohasem szünt meg dicsfényvel övezni Krisztus egyházának arculatát.

És mikor Luther és reformátor társai az

Egyháznak ezt a dicsőségét elméletben és gyakorlatban szemérmetlenül a sárba akarják tiporni, a trienti atyák mint hitágazatot hirdetik ki velük szemben: „Ha valaki azt mondja, hogy a házasság állapot többet ér a szüzi állapotnál vagy a nőtlenségnél és hogy nem jobb és üdvösebb szüzességben vagy nőtlenségben maradni, mint házasságra lépni, az legyen kiközösítve.“

A SZÜZI ÁLLAPOT LÉNYEGE S TERMÉSZETE.

Vannak nem kevesen, akik a szüzi állapotban csak a negatívumot, vagyis azt látják és ismerik, amit az nélkülöz, amitől megfoszt, eltilt. Éppen ezért szánakoznak felette, lesajnálják, sőt kigúnyolják azt. Ellen Key, a házasságról lemondókat „a szerelem műköpialóinak“ nevezi, „akik az emberiség életértékének emelése szempontjából jelentéktelenek.“ Ez utóbbi szempontból találóak is e szavak azokat illetőleg, akik csak azért nem akarnak férjhezmenni, házasodni, mert féltik kényelmüket, függetlenségüket és az élvezeteket, amelyeket a szabad élet biztosít számukra. Ha az ilyenek azt vélik, hogy ők valamivel többek, mint a gondokkal küzdő, gyermekneveléssel vesződő családanya, ám akkor nagyon tévednek. Kétségkívül nem ezekről szól az Irás, hogy „jobban cselekszenek“ „boldogabbak lesznek“, nem az ilyeneket magasztalják a Szentatyák s övezi tiszt-

telettel s dicsőséggel Isten Egyháza. Az effajta nőkről méltán mondja ugyancsak Ellen Key, hogy „az asszony gyermek nélkül: fa gyümölcs nélkül, élet tartalom nélkül“.

Ez volt már a régi pogányság felfogása is. Sophokles Antigonéja folyton csak azon kesereg, hogy mennyegző nélkül, szüzeségben kell az árnyak birodalmába átköltöznie. A római polgár is bár tisztelte a vesztaszüzet, de irtózott mégis attól a gondolattól, hogy tulajdon leányát ennek a hivatásnak szentelje és tetemes összegeket áldozott, hogy ezt attól a kiváltságos, de terméketlen állapottól mentesítse.

Ámde a keresztény felfogás szerint a szüzség nemcsak negatívum, nem csupán nélkülözés, lemondás és áldozat. Van benne egy pozitív elem is s az a lényegesebb. Világosan rámutat erre szent Pál, mikor azt tanítja: „Aki feleség nélkül vagyon, azokról szorgoskodik, melyek az Uréi, mint tessék az Istennek. Aki pedig feleséges, azokról szorgoskodik, melyek e világiéi, mint tessék feleségének és megoszlott. A férjtelen asszony és a szűz azokról gondoskodik, melyek az Uréi, hogy szent legyen testében és lelkében. Aki pedig férjnél van, azokról gondoskodik, melyek a világiéi, mint tessék férjének.“ (Kor. I. 7, 32-34.) és valóban, mint már szent Ágoston is megjegyzi „mi nem azt magasztaljuk a szűzekben, hogy szűzek,

hanem, hogy *Istennek szentelt, jámbor, önmegtartóztatást gyakorló szűzek.*“

Még magában a szüzi Istenanyában, minden szűzek Anyjában és Királynőjében, sem annyira azt ünnepeljük, mert minden szep-lőtől mentes, hanem, mert hittel, reménnyel, szeretettel, az Úr iránt odaadással teljes. „A mi szemünkben — mint mondja szent Bernát — az ő ruhája azért oly fehér, mert a szíve oly melegen ver Istenért.“

A keresztény szűzet tehát főképp a Krisztussal való lelki eljegyzése teszi azzá, ami. A feltétlen testi tisztaság ennek a lelki eljegyzettségnek csupán természetszerű velejárója.

A SZÜZI ÁLLAPOT GYAKORLATI ÉRTÉKE.

Valóban mérhetetlen az a haszon, amely a szüzi lelkekből a családra, Egyházra s az egész keresztény társadalomra árad. Ezek a szűzek — az emberiségnek, mondhatnók — látható őrző angyalai. Nagyok az érdemeik a családi körben, ők tartják fenn nem ritkán otthon a vallásos lelkületet, pótolják a nevelés körül, amit szüleik, házastestvéreik elmulasztanak. Önzellen szerepük annál szebb, mert hiszen ők a családi életnek inkább csak a terheit viselik, sok örömét, vigaszát pedig nem élvezik.

Az ily szüzi lelkek továbbá a lelkipásztoroknak szinte nélkülözhetetlen segítségei.

Rendben, tisztán tartják a templomot, díszítik az oltárokat, gondozzák a templomi ruhákat. Ők oktatják nem ritkán a tudatlanokat, térítik meg a bűnösöket, ápolják lelkiileg és testileg a betegeket, terjesztik a jó szellemű sajtótermékeket. Az egyleti életben egyszerűen nélkülözhetetlenek.

Nevezetesen kimondhatatlan áldást jelentenek a szűzek az Egyházra, mint tanítónők, hitoktatóknak. Azt az anyaságot, melyet a természet beléjük oltott, itt tudják valójában természetes és természetfeletti módon érvényesíteni. Éppen azért nőre nézve alig is van szebb és alkalmasabb, mint a tanítói, nevelői pálya. És a gyermekek annál melegebben ragaszkodnak az ő tanítónéniökhöz, kisasszonyukhoz, mert érzik benne az anyát, tisztelik a szűzet.

Egy-egy ideális lelkű leány, mint tanítónő, letelepszik a községben és csakhamar a gyermekek révén minden szív középpontja. Ő lesz a falu tanácsadója, orvosa, sőt bizonyos értelemben papnője is. Mindenki érzi, hogy az Úr van ő vele és áldott ő az asszonyok között.

És akárhány ily tanítónő, többnyire kongreganista, szent hivatása boldogító tudatára ébred. Átérti szent Pál tanácsát, ha nem megy férjhez „jobban cselekszik . . . boldogabb leszen.” És egy ihletett szent órában fogadalommal köti le magát a szűzi, Isten-

nek szentelt életre. Ily fogadalmat azonban csak érett megfontolás után és a lelkiatyák tanácsát kérve, annak beleegyzésével tehetünk.

IV.

NŐK A NYILVÁNOS PÁLYÁKON.

A TUDÓS NŐK.

Hajdanta, mint említettük már, a leány, ha zárdába nem ment, túlnyomó részben az ő természetes lét- és munkakörében, a családi életben kereste a boldogulást, — és meg is találta. Volt is ott munkája, foglalkozása elég, mielőtt a gépek, gyárak fel nem forgatták az egész társadalmi rendet. De meg amúgy is a nő természetszerűleg érzi, hogy otthona, eleme: a családi kör. A nő témája a férj, a gyermek, a háztartás stb. Még az egyetemi és főiskolai hallgatónők is, — bár az előadások hallgatásában a legszorgalmasabbak, a tanulásban kitartóbbak, — de maguk közt ritkán beszélnek elvont filozofiai, matematikai, stb. problémákról. Elég abból annyi, amennyi a vizsgához *szükséges*. Ritka kivétel, aki tudományba, művészetbe bolondult. De annak nem is való más. . . Megbánja, ha véletlenül férjhez megy.

Voltak hajdan is tudós nők — és az Egy-

ház, amely hosszú századokon át a tudományt s művészetet szinte monopolizálta, — egyáltalán nem zárta el az utat a nők tudományos törekvései és sikerei elől.

A Szentatyák, főleg *Szt. Jeromos* leveleiből következtethetünk egyes kortársnőik nagy, tudományos műveltségére. *Szt. Hildát*, az angol szászok híres költőnőjét még az egyházi zsinatra is meghívták, hogy tanácsával a püspöki kart támogassa. *Szt. Lióbát* maga *szt. Bonifác*, a németek nagy apostola, oktatja a latin költészetre. *Szt. Gertrud* kiváló exegéta hírében állott. A Szentírást kívülről tudta és a görög nyelvben teljesen otthonos volt. *Cecilia*, *Hódtó Vilmos* leánya, korának egyik legnagyobb bölcselője és költője. *Nagy Károly* leányai szorgalmasan látogatták *Alkuin* előadását. A XVI. században *Cornaro Ilonát* a pápai páduai egyetem doktorrá avatta és kevéssel utóbb nyilvános tanszékre hívja meg.

A XVIII. században *Agnesi Mária Angelika* a bolognai egyetemen édesatyját a matematikai tanszéken közmegelegedéssel helyettesíti. Maga *XIV. Benedek* adta meg erre a felhatalmazást. Kolléganője, a híres *Bassi*, a filozofiai és fizikai katedrán aratta a tudományos babérokat, mint ugyanannak az egyetemnek pápailag kinevezett tanárnője. Egyházi főiskolákon képzett jeles orvosnőket is szép számmal tudnak felmutatni a le-

tünt századok. Csupán *Frankfurt* városa 15 orvosnőjét tüntette ki egészen különös elismeréssel a XV. század folyamán.

Azonban, valljuk be, ezek csak *kivételek voltak. Manapság* ez már *nem kivétel*, sőt, mióta megnyitlak a közép s főiskolák s ezzel kapcsolatban majdnem minden pálya a nők számára, ezek a férfiakkal versenyezve, — tiszteletreméltó *önlegyzéssel* s áldozattal, — együtt küzdenek a társadalmi pozícióért s megélhetésért, amire nekik sokszor a család nem nyújt már alkalmat, módot. Új női típusok fejlődtek ki, amelyek azelőtt ismeretlenek voltak.

UJABB NŐI TIPUSOK.

Vannak nők, akik a helyzet kényszere folytán csaknem kettős életet élnek. Otthon el látják az anya és háziasszony teendőit, s emellett, mint kenyérkeresők, hivatalt is töltenek be. Elég lovagiatlanul elvárják tőlük, hogy a munkában szinte egész férfit pótoljanak, holott már a női kötelességeik is szinte kimerítik fizikai s erkölcsi erőiket. Valóban áldozatos lelkek ezek, akik részvétet és elismerést érdemelnek. Látunk azonban nőket, akik reggel elhagyják az otthont és csak délre, ebédre térnek haza, hogy hirtelen megbébedelve újra siessenek a hivatalba, irodába, vagy nem tudom hová. Persze, otthon anyjuk, nővérük jóvoltából, akiket keresetükből

ők tartanak el, — készen találják az ebédet, szobájuk rendben van, fehérneműjük ki van vasalva, cipőjük ki van fényesítve, ruhájuk rendbe hozva. Keresetüket beszolgáltatják a családnak, de otthon ők alig többek albérlőknél, akik hazuról elsietnek, félve, hogy elkésnek. Azt a kedves otthont, amelyet a családi fészek nyújt, előbb elhanyagolják, később el is feledik.

Egy még tovább fejlődő női típus, mikor a leány bérelt szobában lakik, vendéglőben étkezik, idejét a hivatal órarendje szerint osztja be, egyedül jár a színházba, nyilvános helyen dohányzik, nem varr egy öltést sem, mert arra nincs ideje, és a férfiakkal szemben mint kolléga viselkedik.

Ez az újabb női típus, amelyet tréfásan a „harmadik nemnek“ neveznek, saját állítása szerint, nagyon meg van elégedve a sorsával.

Élvezi a függetlenséget, amelynek ára azonban *legtöbbször a nőiesség zománca.*

A NŐK A POLITIKÁBAN.

(L. Müller Lajos: A negyedik parancs. Ker. kis könyvtár. Szt. István Társulat.)

Ami pedig *politikai* szereplését illeti, hitelvekbe ugyan nem ütközik, hogy a nők inkább *kivételesen* a politikába avatkozzanak, de be kell vallani, hogy vannak nyomós okok, hogy a választójogot rájuk ki ne terjesszék. Igaz

ugyan, hogy manap, midőn már a választásoknál nem a jelöltnek átadandó részleges politikai megbízásról van szó, hanem a választók csupán az illető jelöltnek megbízhatósága, becsületessége felett szavaznak, a nők finom érzéke, meglátása, vallásos, jótékony lelkülete a közügynek kitűnő szolgálatot tehet. Sőt napjainkban, midőn a választásokkor világnézeti csaták dúlnak, lelkiismereti kötelesség, hogy a nő is szavazatát leadja. Ámde igen sok szól amellett, hogy a nő, már a családi béke miatt is, a pártpolitika hullámai közé ne vesse magát. A nő maga csakhamar tapasztalni fogja, hogy a politika nem neki való. Példa rá Amerika, ahol a legtöbb állam hajlandó volt a nőknek a választójogot megadni, de maguk a nők voltak rajta, hogy e törvény megbukjék. Így Newyorkban női választójog-ellenes ligák alakultak 10, illetve 20,000-nyi taggal, akik küzdenek, hogy ez a jog visszavonassék.

Igen, maradjon a nő a csendes, békés családi otthonban. Óvja lelkét a politika izgalmától, porától és füstjétől. Különbben is, ha a feleség otthonát példájával, imájával megszenteli, főképp pedig, ha az anya gyermekeit bölcsen, istenesen neveli, sokkal nagyobb hatással van a politikára és a haza sorsára, mint egy-egy szavazattal. Akinek kezében a jövő, t. i. a gyermek, annak kezében a nemzetek, a világ sorsa.

Hogy tehát mindent összegezzünk, elismerem annak méltányosságát, hogy a nő átmenetileg és kényszerhelyzetből a családon, a zárdán kívül is munkát, pozíciót kérjen, tehetségét érvényesítse, de azért minden körülmények közt *maradjon nő*. Ne engedje soha lelkében elnémulni azt a visszhangot, amelyet a Teremtő hívogató szava abban támasztott: **Vissza a tűzhelyhez, vissza a családba!**

De Maistre grófnak leánya, Voltairere hivatkozva, egyszer így írt édesatyjának Szentpétervárra: „A nő éppen úgy képes és alkalmas *mindenre*, mint a férfi.“ A kitűnő gróf erre 1808. október 24-én az orosz fővárosból így válaszolt leányának: Voltaire szava csupa üres hízelgés és egyike amaz ezernyi ostoba kijelentéseknek, amelyekre a ferney-i filozófus magát ragadtatta. Éppen az ellenkező az igaz! A nők egyetlen irányban sem alkottak mesterműveket. Nem ők írták az *Iliászt*, sem az *Aneist*; sem a *Megszabadított Jeruzsálemet*, sem az *Atháliát*; nem a *Misanthropot*, sem a *Játékost*.“

A *Pantheont* s a *Szent Péter dómot* nem ők építették. Nem ők alkották meg a milói *Vénuszt*, sem a belvederi *Apollót*. Nem ők írták a *Principiumok* könyvét, sem a *Világtörténelem feletti értekezéseket*, sem a *Telemachot*. Az *algebrát* s *messzelátót* nem ők találták fel, sem a szövése mesterségét stb.-t.

De van egy nagy dicsőségük! Az ő keblükön, az ő ölükben képződik, nevelődik, ami a világon a legnemesebb: a *jó* ember, a *jó* asszony. Ha a fiatal leányt jól nevelik, ha tanulékony, szerény és jámbor, akkor egykor ő is így fogja nevelni gyermekeit. És ez a világnak a *legnagyobb művészete!* A sok tudomány (s még inkább a politikai szereplés) a nőt annak a veszélynek teszi ki, hogy úgy a férfiak, mint a nők tetszését elveszti. A férfiaknak azért nem tetszik, mert nem akarják, hogy az asszony velük egyforma legyen. A nőknek meg azért nem tetszik, mert ezek nem tűrik, hogy egyik-másik nő náluk több legyen.“

És mikor a fiatal comtesse édes atyjának e szavai felett panaszra fakadt: „akkor tehát a nő közészerúségre van kárhóztatva . . . ?“

Az atya így felelt: — „Korántsem, mert a nő fenségességig emelkedhetik, de a *női* fenségességig.“

A nők nagyrésze erősen téved, midőn azt hiszi, hogy a nő nem tüntetheti ki magát másként, csak mint a férfiak!“

TARTALOMJEGYZÉK.

A hivatás csillaga	3
A hivatás fontossága	4
A női hivatások hajdan	5
I. Az anyai hivatás	6
Mi a keresztény anya?	6
Készület az anyaságra	10
A hármasszöveg	11
A szeretetösszöveg megnyilatkozásai:	12
a) A tetszvágy	12
A ruházkodás	15
b) A rajongás	17
c) A leány udvarlót keres	19
A keresztény morál álláspontja az ismerkedéssel szemben	22
Jegyzet: A vegyes vallásról	22
Sticco Mária dialógja	24
II. A szerzetesi hivatás	37
Ellenvetések megfejtése	38
III. A szüzi állapot a világban	41
Mit szól róla a Szentírás és a hagyomány?	42
A szüzi állapot lényege és természete	45
A szüzi állapot gyakorlati értéke	47

IV. A nők a nyilvános pályákon	—	—	—	—	50
A tudós nők	—	—	—	—	50
Ujabb női típusok	—	—	—	—	52
A nők a politikában	—	—	—	—	53
De Maistre gróf nyilatkozata	—	—	—	—	55

FORRÁSOK:

- Maria Sticco*: Pflicht und Traum.
 (Ein Buch vom Leben der Frau.)
 (Herder, 1930.)
- Hardy Schilgen S. J.*: Du und Er.
 (Des Mädchens Stellung zum Jungmann.)
 (Verlag von L. Schwann, 1929.)
- Müller Lajos S. J.*: A negyedik parancs. (Kis Könyvtár.)
 A negyedik parancs. (Keresztény kis Könyvtár.)
 A házasság. (Keresztény kis Könyvtár.)

E könyv szerzőjének egyéb művei:

1. Ne mentesd magad. (A gyakori szt. áldozásról).
2. A Negyedik parancs (tótul is).
3. Az isteni gondviselés (tótul is).
4. Ima és gondviselés.
5. Lehet-e a keresztény ember szoc. demokrata?
6. Az Első parancs (2. kiadás).
7. A Második parancs (2 kiadás).
8. A Harmadik parancs.
9. A Negyedik parancs. (más, mint fent).
10. Az Ötödik parancs.
11. A Hatodik és Kilencedik parancs.
12. A Hetedik és Tizedik parancs.
13. A Nyolcadik parancs.
14. Az Anyaszentegyház öt parancsa.
15. Az isteni erények I. (A hit és remény).
16. Az isteni erények II. (A szeretet).
17. Az isteni malaszt.
18. A keresztség.
19. A bérválás.
20. Az Oltáriszentség.
21. A penitenciatartás.
22. Az utolsó kenet.
23. Az egyházirend.
24. A házasság.
25. A keresztény házasság különös tekintettel az 1918-ban életbelépett egyházjogra.
26. Jegyesoktatás.
27. A római index.
28. Ima és hivatás (Linteló után). Elfogyott.
29. Jézus Szive tisztelete (30 elmélkedés) 2-ik kiadás (lengyel nyelven is).
30. A boldogság útja.
31. Általános és részletes lelkiismeretvizsgálás. (2. kiadás.)
32. A jó Isten kórháza (németül is) 3. kiadás.
33. Elmélkedések a székesfehérvári egyházmegyei zsinaton. (Elfogyott).
34. Szentlélek novéna.
35. P. Bernhard S. J. élete.

Beszerezhetőek:

K O R D A R. T.

könyvkereskedésében.

Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 3.

KORDA
részvénytársaság nyomdája, Budapest.